

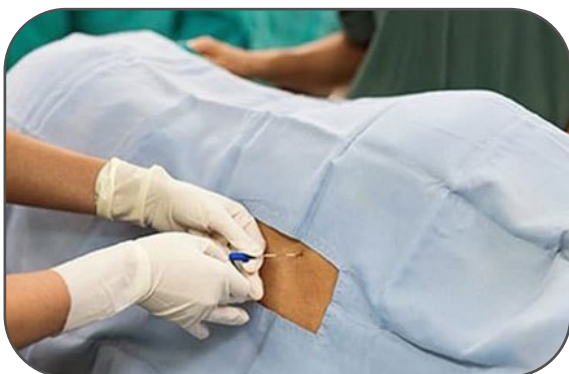

وضعیت بیمار در زمان انجام آزمایش:

- بیمار باید در وضعیت خوابیده به پهلو یا نشسته قرار بگیرد. وضعیت خوابیده به پهلو به دلیل کاهش خطر سردرد پس از آزمایش ارجح است. بعد از وضعیت دهی از بیمار خواسته می شود وضعیت جنینی یا قوس «گربه مانند» به خود بگیرد و پشت خود را خم کند؛ بدین ترتیب فاصله بین مهره های کمری بیشتر می گردد. در صورتی که به پهلو خوابیده باشد زانوهای خود را در سینه جمع کند و اگر نشسته است به جلو بر روی بالشتی خم شود.

مراحل انجام آزمایش:

- پزشک منطقه پایین پشت کمر را با مواد ضد عفونی کننده تمیز می کند. سپس در فضای بین دو مهره پایینی (ستون فقرات) و پوست آن کمی ماده بی حسی تزریق می شود. در ابتدا کمی سوزش وجود دارد اما بعداً پوست را بی حس می کند. پزشک سوزن مخصوص این آزمایش را وارد پوست و بافت های بین دو مهره در فضای اطراف نخاع که با مایع مغزی نخاعی پر شده است، می کند.

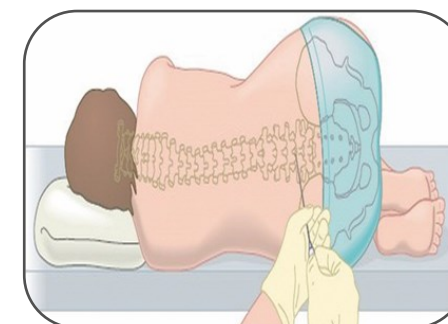
شرح تست مایع مغزی نخاعی (L.P):

- مایع مغزی نخاعی مایعی شفاف و بی رنگ است که در داخل فضاهای داخلی مغز و همچنین بین پرده های مغزی و اطراف نخاع جریان دارد. این مایع دارای مقداری پروتئین، قند و تعداد کمی سلول است. برای ارزیابی مایع مغزی، نخاعی یک نمونه مایع از کانال نخاعی گرفته می شود. این نمونه مایع از طریق یک سوزن که در قسمت پایینی مهره ها (مهره های کمری) قرار داده می شود، به دست می آید. به این روش، کشیدن مایع نخاعی یا آب کمر نیز گفته می شود. گرفتن مایع نخاعی در صورتی که کلیه اصول مربوط به آن رعایت شده باشد اقدامی تقریباً بی خطر به حساب می آید.

در چه مواردی آزمایش کشیدن مایع مغزی نخاعی انجام می شود:

- از این آزمایش عموماً برای تشخیص مننژیت یا عفونت پرده های مغز که مغز و نخاع را احاطه کرده است، استفاده می شود.
- عفونت بافت مغز یا انسفالیت
- خونریزی های مغزی
- تشخیص برخی بیماری ها مانند گیلن باره یا ام اس یا آنوریسم مغزی
- مواردی که نباید از این آزمایش استفاده کرد:

- اختلالات انعقادی و احتمال خونریزی
- وجود مشکلات قلبی و تنفسی
- انجام جراحی ستون فقرات و داشتن پروتز در ناحیه کمری
- افزایش فشار داخل جمجمه

مرکز آموزشی درمانی امین اصفهان

آزمایش مایع نخاعی

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: ۱۴۰۳

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

- می‌توانید پس از ۲ روز بعد از گرفتن نمونه حمام کنید.
- جواب آزمایش خود را حتماً پی‌گیری و به پزشک خود اطلاع دهید.
- در صورت خیس شدن پانسمان محل آزمایش به پزشک خود اطلاع دهید.

عوارض:

- تشدید مشکلات قلبی - تنفسی
- درد در محل ورود سوزن
- سردرد
- خونریزی
- عفونت
- نشت مایع مغزی نخاعی

در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- در زمان تعیین شده توسط پزشک جهت بررسی جواب آزمایش.
- در صورت مشاهده علائم.
- تب یا افزایش درجه حرارت بدن بیشتر از 37/8
- قرمزی و وجود ترشح چرکی یا کم رنگ از اطراف محل خروج سوزن.

- از شما و همراهانتان رضایت نامه انجام عمل گرفته می‌شود.
- علائم حیاتی شامل فشار خون و تنفس و ضربان قلب به طور مرتب چک و بررسی می‌شود.
- در طول انجام آزمایش از حرکت‌های ناگهانی و سرفه و تحرک پرهیزید.
- دست خود را به سمت محل گرفتن آزمایش نبرید.

- سعی کنید وضعیت خود را تغییر ندهید.

مراقبت‌های بعد از انجام آزمایش:

- درد محل وارد کردن سوزن و گرفتن مایع نخاع پس از چند ساعت استراحت کردن برطرف خواهد شد.
- سردرد از عوارض این روش تشخیصی است که با استراحت کردن بهتر خواهد شد.
- بهتر است بعد از آزمایش چند ساعت به پشت بخوابید با این کار احتمال سردرد کاهش می‌یابد.
- پانسمان محل گرفتن مایع را می‌توان پس از ۲۴ ساعت برداشت.

چون پوست با مواد بی‌حسی موضعی بی‌حس شده است، اغلب افراد احساس درد نمی‌کنند اما با داخل شدن سوزن ممکن است احساس فشار نمایند. با این وجود، برخی احساس درد در پشت و یا پا در زمان ورود سوزن به داخل دارند.

سوزن معمولاً حدوداً یک تا دو دقیقه داخل بدن است. به محض جمع‌آوری میزان مایع مورد نیاز، سوزن بیرون کشیده می‌شود و یک مشمع چسب دار در محل ورود سوزن قرار داده می‌شود. این آزمایش حتماً در شرایط استریل باید انجام شود.

اگر احتمال مننژیت مطرح باشد نمونه به آزمایشگاه فرستاده می‌شود تا باکتری زیر میکروسکوپ بررسی شود. همچنین این مایع کشت داده می‌شود تا ببینند آیا باکتری رشد می‌کند و از چه نوعی هستند. این مایع همچنین اگر لازم باشد برای پروتئین، قند و دیگر مواد شیمیایی آزمایش می‌شود.

مراقبت‌های قبل از انجام آزمایش

- آرامش و خونسردی خود را حفظ نمایید. در صورتی که نگران هستید با پرستار یا پزشک خود مطرح نمایید. پرستار با توضیح روش به آرامش شما کمک خواهد کرد.